

Bölüm 9

TÜRKİYE'DE YEREL YÖNETİMLER VE SPOR HİZMETLERİNE İLİŞKİN YASAL DÜZENLEMELER

Tarık ERDEM¹

GİRİŞ

Kamu yönetiminin önemli ve vazgeçilmez bir birimi olarak ortaya çıkan yerel yönetimler devlet sınırları içerisinde yerleşmiş insan topluluklarının ortak ve yerel nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla belli bir hukuk düzeni içerisinde kurulmuş anayasal yönetsel kurumlardır (Nadaroğlu 1994). Yerel yönetimler 1864'den sonra Türkiye'nin yönetsel yapısı içerisinde yer almaya başlamışlardır (Bilgisay 2010).

Ülkemizde halkın büyük bir çoğunluğu büyükşehir belediyeleri ve ilçe belediyeleri içerisinde yaşamını sürdürmektedir. Bu nedenle yerel yönetimlerin sunduğu hizmet ve yatırımlar önem arz etmektedir. Belediyelerin sundukları birçok hizmetin yanında spor ve rekreasyon hizmet ve yatırımları ile son yıllarda farkındalık oluşturdukları düşünülmektedir (Tapşın ve Atalı 2017). Halkın istek ve ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik belediyelerin sundukları sportif amaçlı rekreasyonel etkinlikler halkın fiziksel ve zihinsel gelişimlerine destek olurken, sosyal ve psikolojik olarak rahatlama sağlanmaktadır (Sabırlı ve Yetim 2019).

¹ Doktora Öğrencisi, Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, tardem1@hotmail.com

miş olup; kamuya ait tüm spor tesislerinin bütün vatandaşların kullanımına açık olmasının sağlanması, yaşam mekanlarının spor yapmayı ve hareketliliği sağlayacak şekilde tasarlanması, spor alanlarının, parkların, yürüyüş ve bisiklet parkurlarının geliştirilmesi gibi hususlardan bahsedilerek dolaylı yönden yerel yönetimleri ilgilendiren konulara değinilmiştir (Kurtipek 2017).

On Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planında (2019-) sporun bir yaşam alışkanlığı haline geldiği, talep eden herkesin spor faaliyetlerine eriştiği, prestijli spor organizasyonlarına ev sahipliği yapan ve mahallinde spor imkanları geliştirilerek her yaştan vatandaşların sportif faaliyetlere düzenli katılımı teşvik edileceği, halkın spora olan ilgisini artıracak proje ve kampanyalar geliştirileceği, spor tesislerine erişim imkanları iyileştirileceği, okul ve mahalle spor kulüplerinin dijital ortamda da entegrasyonu, coğrafi konum, iklim ve demografik yapıyı dikkate alan ulusal düzeyde spor tesislerinin yapımı ve etkin kullanılması sağlanacağı, eğitim kurumları ile kamuya ait spor tesislerinin Gençlik ve Spor Bakanlığı koordinasyonunda ortak kullanıma ve vatandaşların erişimine açılması sağlanacağı, spor turizmine elverişli bölgelerin ve alanların tespiti ve değerlendirilmesi için kapsamlı bir envanter analiz çalışması hazırlanarak spor turizmi yol haritası oluşturulacağı (TBMM 2019) belirtilerek yerel yönetimlere spor hizmetleri konusunda sorumluluklar yüklemektedir. Kalkınma planları yerel yönetimlerde spor hizmetleri politikalarının belirlenmesi içinde bir kaynak olarak gösterilebilir.

KAYNAKLAR

- Ağılönü A, 2007. Yerel yönetimlerde rekreasyon hizmetleri ve model belirleme (Fethiye örneği). Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Doktora tezi, İstanbul.
- Aktürk B, Dağlı N, 1988. Hükümetler ve programları, 1920-1960 Cilt 1, 1980-1987 Cilt 3, TBMM Kütüphane – Dokümantasyon ve Tercüme Müdürlüğü Yayın no, 12, Ankara.
- Akyıldız F, 2012. Belediye hizmetleri ve vatandaş memnuniyeti (Uşak Belediyesi

- Örneği). Yaşar Üniversitesi Dergisi, 26 (7): 4415- 36.
- Arıkan NA, Göktas Z, Serarslan Z, Karakus S, Durukan E, 2007. Burdur ili kitle sporu ve tesis politikalarına ilişkin bir araştırma.1. Burdur Sempozyumu Bildirimi. Burdur.
- Atalay A, Serdar Y, Korkmaz M, 2016. Türkiye’de spor hizmetlerinin yerelleşmesine ilişkin belediye başkanlarının görüşlerinin incelenmesi. Ankara Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Metre Dergisi. 14 (1), 63-74.
- Atalı L, 2015. Büyükşehir belediyeleri stratejik planlarında spor ile ilgili amaç ve hedeflerin analizi. Spor Yönetimi ve Bilgi Teknolojileri Dergisi. 10(1).
- Ateş Y, 2011. Mahalli idarelerin sporla ilgili işlevleri ve spor kulüplerine yardımları. Sayder Dış Denetim Dergisi, 4: 254-262.
- Aydın M, 2008. Sosyal politikalar ve yerel yönetimler. İstanbul: Yedirenk, s. 32.
- Aykın AG, Bilir FP, 2013. Hükümet programları ve spor politikaları. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt 22, Sayı 2, s. 239-254.
- Bilgiç VK, 1998. Yerel yönetimler. Ankara: 21. Yüzyıl Yayınları, s. 26-27.
- Bilgisay H, 2010. Yerel yönetim reformu ve il özel idareleri: bursa perspektifinde bir analiz. Yerel Yönetimler Yerel Siyaset ve Kentsel Politikalar, Ed.: Bekir Parlak, Dora Yayınları, Bursa, s. 279- 294.
- Cankalp M, 2005. Sporda yönetim ve organizasyon. Ankara: Nobel Basımevi.
- Cochrane A, Peck J, Tickell A, 1996. Manchester plays games: exploring the local politics of globalisation. Urban Studies, 33 (8), 1319-36.
- Çakallı ME, 2012. Kentsel yenilemede bir araç olarak kentsel dönüşüm projeleri ve ilgili idari yargı kararları. Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Çiçek Y, 2014. Geçmişten günümüze Türkiye’de yerel yönetimler. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 11(1), 53-64.
- Çoban B, 2002. Spor hizmetlerine ilişkin halkın belediyelerden beklentileri (Elazığ il örneği). Ankara Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Doktora Tezi, s. 3-46.
- Çoban B, Yetim A, 2004. Belediyelerin spora yaklaşımları içinde sporda sosyal alanlar:seçme konular 1. (Ed. Fikret Ramazanoğlu), Bıçaklar Kitabevi, Ankara.
- Demir KA, 2017. Cumhuriyet dönemi belediyeçilik kanunları ve yerel seçimleri 1923-2014. Ankara: İmaj Yayınevi, 6, 61.
- Dinç F, 2019. Yönetimsel açıdan yerel yönetimler ve spor ilişkisi: mersin büyükşehir belediyesi örneği. Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Doktora Tezi, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, s.7.
- Doğu G, Kardaş NT, Atalı L, 2013. Büyükşehir belediyesi spor politikalarına yönelik hizmetlerin incelenmesi (Kocaeli büyükşehir belediyesi örneği). Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi 2013,25 97-111.
- Eren E, 2011. Yönetim ve organizasyon. İstanbul: Beta Yayınları, 3.
- Erten M, 1999. Nasıl bir yerel yönetim. İstanbul: Anahtar Kitaplar Yayınevi, 32.
- Erten S, 2013. Olimpiyat kentleri ve fiziksel altyapı inşasının tarihçesi. Oda Dergisi TMMOM Mimarlar Odası Mersin Şubesi, Sayı: 4, 17-21.
- Eryılmaz B, 1999. Kamu yönetimi, İstanbul: Erkam Matbaacılık.

- Gündüzöz İ, 2012. Türkiye belediyeler birliği belediye ekonomisi ve belediyelerin ekonomideki yeri ve önemi. Ankara: Karaca Ofset, s. 61,62.
- Güngör H, 2014. Belediye teşkilat ve personel istihdamı. Ankara: Pozitif Matbaacılık, 1.
- Hazman GG, 2011. Türkiye’de yerel düzeyde kalkınma hedefi ve belediyeler. Ankara: Seçkin, 72.
- Karakılıçık Y, 2016. Yeni yerel-bölgesel gelişmeler ışığında yerel yönetimler (Üçüncü Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık, 36-159.
- Karakılıçık S, 2008. Rekreasyon. 6. Baskı. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Kurtipek S, 2017. Metropolitan alan içerisindeki belediyelerin gençlik ve spor politikalarının değerlendirilmesi. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı.
- Kurtipek S. Yenel İF, 2018. Türkiye’de yerel yönetimler ve spor. AA Yetim (Editör).Yönetim ve Spor. Ankara: Berikan Yayınevi, 429-457.
- Mecek M, Doğan M, Parlak B, 2015. İdari ve mali açıdan Türkiye’de yerel yönetimler. Antalya: Bekad Yayınları, 5.
- Nadaroğlu H, 1994. Mahalli idareler felsefesi ekonomisi uygulaması. Sermet Matbaası, İstanbul.
- Neziroğlu İ, Yılmaz T, 2015. Koalisyon hükümetleri, koalisyon protokolleri, hükümet programları ve genel kurul görüşmeleri CİLT 2, TBMM Basımevi.
- Ökmen M, 2015. Yerel yönetimlerde güncel gelişmeler. Bursa: Ekin Yayın, 435, 439.
- Ökmen M, Parlak B, 2010. Kuramdan uygulamaya yerel yönetimler ilkeler yaklaşımlar mevzuat (İkinci Baskı). Bursa: Alfa Akademi, s. 20-276.
- Ökmen M, Parlak B, 2013. Kuram ve uygulamada yerel yönetimler, kavramlar, yaklaşımlar, yapılar ve mevzuat. 3. Baskı, Orion Yayınevi.
- Önder HA, Batal S, 2018. Yerel yönetimlerin uluslararası spor organizasyonlarındaki rolü (Eyof 2017 - Erzurum büyükşehir belediyesi örneği). Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Haziran 2018 22(2): 1053-1074.
- Özaslan RK, Alıcı OV, 2014. Kalkınma planlarında yerel yönetimler ve yapılan reformlar çerçevesinde mukayesesi. Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 11(26), 315-342.
- Özer MA, Akçakaya M, 2014. Yerel yönetimler. Ankara: Gazi Kitabevi, 6. Anayasa, Md. 127.
- Resmi Gazete, 1938. 3530 sayılı Beden Terbiyesi Kanunu, 16.07.1938 tarih, Bütçe ve varidat, madde 19.Sayı: 3961
- Resmi Gazete,1983. Kamuya Ait Saha ve Tesislerin Kullanılması. 13.12.1983 tarih, 179 sayılı KHK Madde 67, Madde 68, s.154.
- Resmi Gazete,1986. 3289 Gençlik ve spor hizmetleri kanunu.21.5.1986 tarih, Madde 8, ek madde 3,5,11, Sayı: 19120.
- Resmi Gazete, 2004. 5216 sayılı Büyükşehir belediyeler kanunu, 10.07.2004tarih, Madde7, 15, 17, 23, 24, 27. Sayı: 25531.
- Resmi Gazete, 2005a. 5302 İl Özel İdaresi Kanunu, 22.2.2005 tarih, Madde 3, 6,

- 65, 85. Tertip: 5 Cilt: 44, Sayı: 25745.
- Resmi Gazete, 2005b. 5393 Belediye kanunu, 13.7.2005 tarih, Madde 18, 37, 77. Tertip: 5 Cilt: 44, Sayı: 25874, s. 9474-2.
- Resmi Gazete, 2011. Gençlik ve Spor Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname. Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü, 03.06.2011 tarih, Karar Sayısı: KHK/638, Madde 7, 28, 30.
- Resmi Gazete, 2012. 6360 sayılı 14 İlde Büyükşehir Belediyesi ve 27 İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun. 06.12.2012 tarih, Tertip: 5 Cilt: 53 Sayı 28489.
- Resmi Gazete, 2013. Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi. 27.01.2013 tarih, Sayı 28541.
- Sabırlı N, Yetim A, 2019. Belediyelerin sunduğu rekreasyonel spor hizmetlerinden yararlanan tüketicilerin tatmin düzeylerinin cinsiyet ve etkinliklere katılma sürelerine göre incelenmesi. GSI Journals Serie A: Advancements In Tourism, Recreation And Sport Sciences. 1 (2):
- Semiz H, 2011. Yerel yönetimler reformu bağlamında merkezi yönetim ile yerel yönetimler arasındaki işbirliği sorununa yönelik nitel bir araştırma. Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli, 6.
- Sivrikaya Ö, 2009. Düzce belediyesinin spor hizmetleri için örnek bir yönetim modeli. Doktora Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı, Bolu.
- Sivrikaya Ö, Doğu G, 2011. Düzce belediyesinin spor hizmetleri için örnek bir yönetim modeli. Pamukkale Journal of Sport Sciences, 2(3), 52-74.
- Şahin Y, 2014. Yerel yönetimler (Birinci Baskı). Bursa: Ekin Basın Yayın, 25-161.
- Tapşın OF, Atalı L, 2017. Kocaeli ili belediyelerinin stratejik planlarının spor boyutu ile incelenmesi. International Journal of Cultural and Social Studies (IntJCSS). Cilt:3.
- TBB, 2014. Türkiye Belediyeler Birliği 6360 Sayılı on dört ilde büyükşehir belediyesi ve yirmi yedi ilçe kurulması ile bazı kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde değişiklik yapılmasına dair kanuna ilişkin rehber 23/06/2014 s 11.
- TBMM, 2019. On birinci kalkınma planı (2019-2023). 18.07.2019 tarih, Karar No. 1225.
- Toprak Z, 2006. Yerel yönetimler, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Tuncer S, 2016. II. Meşrutiyet Döneminde Bir İdari Reform: 1913 İdare-i Umumiye-i Vilâyet Kanun-ı Muvakkatı. II. Türk Hukuku Tarihi Kongresi Bildirileri, Uluslararası Türk Hukuk Tarihi Kongresi 13-14 Mayıs, İstanbul 2016, S 598.
- Uçar A, 2015. Yerel yönetimler ve spor hizmetleri. (ed. Ökmen M) Yerel Yönetimlerde Güncel Gelişmeler. Bursa: Ekin Yayıncılık.
- Uçar A, Şemşit S, 2019. Avrupa kentsel şartı bağlamında Türkiye'deki spor ve rekreasyon politikalarının analizi. in book: şehir ve şehir yönetimi, publisher: Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim Danışmanlık tic. lmted. şti, pp.321-342.

- Ulusoy A, Akdemir T, 2006. Mahalli idareler: Teori-uygulama-maliye. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 21.
- Yetim AA,2006. Sosyoloji ve Spor, Morpa Kültür Yayınları, İstanbul.
- Yıldız K, 2018. Yerel yönetimler ve kalkınma planları çerçevesinde spor hizmetleri. Gaziantep Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği Bölümü, Cilt 3, Sayı:1, ISSN: 2536-5339.
- Yücel AY, Atalay A, Korkmaz M, 2016. Türkiye’de yerel yönetimler ve spor hizmetleri (Birinci Baskı). İstanbul: Nobel Bilim Eserler, 1.
- Yüksel Ö, 2007. Kentsel dönüşümün fiziksel ve sosyal mekâna etkisi: Kuzey Ankara Girişi Kentsel Dönüşüm Projesi. Gazi Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bl. Ankara